

RJEŠENJA I BODOVANJE UČENIČKIH ODGOVORA – II. RAZRED
XVII. NATJECANJE IZ HRVATSKOGA JEZIKA (2012.)
DRŽAVNA RAZINA

Test ima 40 zadataka. Točni odgovori vrijede ukupno 100 bodova. Bodovna vrijednost zadatka napisana je u kvadratiću kraj zadatka. Alternativno točno rješenje napisano je u zagradi.

1. **Koprivnici**, središtu **Koprivničko-križevačke** županije, **Ljudevit Prvi** povlastice slobodnoga kraljevskog grada daje 4. studenoga 1356. godine. U srednjemu je vijeku **Koprivnica** brana prodorima **Osmanlija**, a danas gradić po mjeri modernih **Europljana**. **Među** zanimljivostima koje ju krasi i biciklistička je staza duga 84 kilometra. **Staza** prolazi bilogorskim podnožjem uz **Hlebine**, kolijevku hrvatske naive. U rujnu, kada se obilježava **Europski** tjedan kretanja, gradske ulice i **Zrinski** trg postaju velika pješačka zona. **Osam** spomenika biciklizmu, svojevrsni muzej na otvorenom, dio je projekta pod nazivom **Od Leonarda da Vincija do danas**. Na kulturnu kartu **Lijepe Naše** upisan je **Vegetin** rodni grad i manifestacijama **Renesansni** festival i **Podravski** motivi. **Uspomenu** na dragoga **Podravca**, modernista koji je tragično stradao u **Prvome** svjetskom ratu, oživljava **Galovićeva** jesen.
5 bodova (svaka pogreška – bod manje)

2.

glagolski oblik	naziv glagolskoga oblika
su naučili bili	pluskvamperfekt
znala bih	kondicional prvi
vode	prezent
vukući	glagolski prilog sadašnji
(ne) bih slutila bila	kondicional drugi
će (se) otrgnuti	futur prvi
zadrhta	aorist
slomivši (se)	glagolski prilog prošli
(ne) razabirah	imperfekt
je nakanila	perfekt
odvući	infinitiv

4 boda (svaka pogreška – bod manje)

3. zgrčem, pričvršćujem

2 boda (svaka pogreška – bod manje)

4. a) Poštovani gospodine Biliću, molim Vas da mi se, budete li u mogućnosti, što prije javite. (Poštovani gospodine Biliću, molim Vas da mi se, budete li u mogućnosti, što prije javite!)

b) Da bismo mogli napraviti što kvalitetniji proizvod, zanima nas možete li nam dostaviti tražene podatke do kraja tjedna.

2 boda (svaka pogreška – bod manje)

5. ljudi – **N mn. m. r.**, rebrenice – **A mn. ž. r.**, balkonima – **L mn. m. r.**, stanova – **G mn. m. r.**, smiješkom – **I jd. m. r.**, suton – **A jd. m. r.**, djeco – **V jd. ž. r.**, cvjetovi – **V mn. m. r.**, popodneva – **G jd. s. r.**, nadi – **D jd. ž. r.**

3 boda (svaka pogreška – bod manje)

6. Najnovije igrice **oduševile** su ga raskošnim mapama.
 Uvjeravao ih je da je **unaprijeđenje** navodnjavanja moguće.
 Kutiju s crvenim poklopcem pronašao je **premještajući** namještaj.
 U idealnom slučaju i bez **presjedanja** stigao bi za pet sati.
2 boda (svaka pogrješka – bod manje)

7. **nadimka, ujaku**
1 bod

8. a) U**z**a nj smo se osjećali sigurno.
 b) Zadovoljni su mnome**g**, produžit će mi ugovor do sljedećeg**a** prosinca.
 c) S**a** svakim nešto dijeliš i tako je oduvijek bilo.
 d) Pisao je svojem**u** ocu o svem**u** što je proživio.
sljedećega, svojemu, svemu
3 boda (pogrješka – bod manje)

9.

riječ	glasovne promjene
najčišći	jotacija, jednačenje suglasnika po mjestu tvorbe
pišče	nepostojano a, palatalizacija, jednačenje suglasnika po mjestu tvorbe (palatalizacija, nepostojano a, jednačenje suglasnika po mjestu tvorbe)
napiši	jotacija
besmrtnici	jednačenje suglasnika po zvučnosti, gubljenje (stapanje) suglasnika, sibilizacija (sibilizacija, jednačenje po zvučnosti, gubljenje suglasnika)

4 boda (svaki redak – 1 bod)
 Napomena: Redosljed glasovnih promjena mora biti kao u rješenju.

10.

prefiksni morfemi	korijenski morfemi
u-, po-	temelj-, -bac-, -služ- (-slug-), -knjiž- (-knjig-)

2 boda (svaka pogrješka – bod manje)
 Napomena: Priznati i ako učenici nisu pisali spojnice.

11.

morfološka sinonimija	morfološka homonimija
sigurnošću – sigurnosti, ljubavi – ljubavlju	ljubavi – ljubavi, svijet – svijet

3 boda (jedan bod za gramatičku sinonimiju, dva boda za gramatičku homonimiju; svaka pogrješka – bod manje)
 Napomena: Priznati i ako su učenici za morfološku homonimiju naveli samo *ljubavi, svijet*.

12.

prijedlozi	veznici	uzvici	čestice (riječce, partikule)
poput, kod	ili	o, hi-hi	ma, zar, ne

3 boda (svaka pogrješka – bod manje)

13. **uže, ime, vrijeme**
1 bod

14. **d)**
1 bod

15.

novina	ž. r., mn., G
janjadi	ž. r., jd., G

2 boda (svaki redak – jedan bod)

16. a) mornarom, mornarem, profesorom, zidarom, zidarem

b) spisateljem, Bečom, prijateljem

c) dječarcem, mjesecom, ocem

3 boda (svaka pogrješka – bod manje)

17.

zamjenica	zamjenice po značenju	zamjenice po funkciji
svojem	povratno-posvojna	pridjevna
mi	osobna	imenična
je	osobna	imenična
sebe	povratna	imenična
svakim	neodređena	pridjevna
netko	neodređena	imenična
pokojim	neodređena	pridjevna
njih	osobna	imenična
ove	pokazna	pridjevna
koji	odnosna	pridjevna

5 bodova (svaka pogrješka – bod manje)

18. Ako se **i u što** može vjerovati, onda je to naše prijateljstvo: nas **dvojica** oduvijek smo podržavali jedan drugoga i nije bilo problema **koji** ne **bismo** zajedno riješili. (Ako se **i u što** može vjerovati, onda je to naše prijateljstvo: nas dvoje oduvijek smo podržavali **jedno drugo** i nije bilo problema **koji** ne **bismo** zajedno riješili.)

3 boda

19. d)

1 bod

20. a) rađe > radije, b) višlji > viši, c) dobama > dobima

3 boda (pogrješka – bod manje)

21. c), e)

2 boda

22. a) Krenuli smo s **glavnoga** kolodvora.

b) Konačno sam sreo **Ivanina** profesora klavira!

c) Nikad nisam jeo **slasnijega** sladoleda!

d) Odredite mjesto romana u autorovu **stvaralačkome** opusu.

2 boda

23. nezaposlenih, visokoobrazovanih, mladima, vladajući

2 boda (pogrješka – bod manje)

24. dvije > dviju, s četiri > četirima, prva > prvog(a)

3 boda

25. a) Stanovnici Dubrave bili su **zaprepašteni** nepravednom odlukom sudaca.
 b) Najljepša pastirica tada još nije bila **udana**.
 c) Na oltar je Slobode **prinesena** i maslinova grančica.
 d) Sloboda, poručuje Gundulić, ne smije biti **dana** ni za što na svijetu.

2 boda (pogrješka – bod manje)

2	
---	--

26. a) N, b) N, c) N, d) T

2 boda (pogrješka – bod manje)

27.

imperativ	Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe! (Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe.)
kondicional drugi	Bio bi ljubio bližnjega svoga kao samoga sebe.
optativ	Ljubio bližnjega svoga kao samoga sebe!

Napomena: Priznati i rečenice s drukčijim redom riječi ako je glagolski oblik točno napisan i ako je rečenična konstrukcija u skladu s gramatičkom normom.

3 boda (svaka točno napisana rečenica – jedan bod)

28. a) Mladice ruža **rezane su** tek u jesen. (Mladice **su** ruža **rezane** tek u jesen. Mladice ruža **bivaju rezane** tek u jesen.)

b) Mladice ruža **režu se** tek u jesen. (Mladice **se** ruža **režu** tek u jesen.)

2 boda (točna rečenica – 1 bod)

29. Rado gledam televiziju dok večeram, ali čim večeram, za mene to postaje gubitak vremena. Vidim te kako na prstima ulaziš u sobu. Vidim li da namjeravaš pisati, neću te zazvati.

2 boda

30.

pravi povratni	nepravi povratni	uzajamno povratni
hvaliti se, se pogledao (pogledati se)	se zastidio (zastidjeti se), čuditi se	ljubiti se, rukovati se, sukobljavati se

3 boda (svaki stupac – jedan bod)

31. a)

1 bod

32. Da, čuo sam za nove zakonske odredbe.

Neka pitaju prolaznike ako ne znaju točnu adresu.

Prirodno bojilo i aroma adut su domaćih slastica.

Odreagirao je prirodno, i to nas je učinilo saveznicima.

Poslije filma vodio je razgovor zbog kojega će poslije zažaliti.

2 boda

čestica (riječca)

čestica (riječca)

pridjev

prilog

prijedlog

33.

- a) Pjesma **dobija** na vrijednosti prepoznamo li u njoj očitovanje čežnje.
b) Jezično-stilske značajke teksta samo si uzgred **spomenio** iako valja slijediti smjernice.
c) Nije mogao **doseći** najvišu policu djedova ormara, ali uspio se uspeti na stolicu.
d) **Pretrpivši** dva rata, potres i požar, nagrizena zubom vremena, najstarija gradska škola postala je neprimjerena za nastavni rad.

točan glagolski oblik	glagolski oblik i gramatičke značajke
dobiva	prezent, 3. l. jd.
spomenuo (si spomenuo)	glagolski pridjev radni (perfekt, 2. l. jd.)
dosegnuti	infinitiv
pretrpjevši	glagolski prilog prošli

4 boda (svaki točan redak – jedan bod)

34. a) B) 3, b) C) 2, c) A) 1

2 boda (pogrješka – bod manje)

35.

veznici	riječi/skupovi riječi s vezničkom službom
da, dok, a, iako	koliko god, kako, budući da, nakon što

4 boda (svaka pogrješka – bod manje)

36. a) Prvi hrvatski rječnik ujedno je i prvo djelo **mađarske** leksikografije.

b) Izgovor je prve hrvatske gramatike pretežno **ikavski**.

2 boda (točan odgovor – 1 bod)

37. a) T, b) N, c) T, d) T

2 boda (pogrješka – bod manje)

38. b)

1 bod

39. a) **futur drugi (futur egzaktni)**

b)

kajkavsko narječje	standardni jezik	fonološko/morfološko obilježje
plakal	plakao	u glagolskom pridjevu radnom m. r. jd. ne dolazi do vokalizacije
plakati se	plakati	<i>plakati</i> je u kajkavskome narječju povratni glagol
boš	budeš	svršeni prezent pomoćnoga glagola <i>biti</i> u 2. l. jd. glasi <i>buš/boš</i> (zamjena o/u; stezanje)

4 boda (1 bod za a), po bod za svako točno određenje fonološke/morfološke značajke)

40. a) Sjedeći na rubu Kitičine postelje, Marin sluša njezino šaputanje o poljima urešenim **bijelijem** i **razlicijem cvijetjem**.

b) **bijelim, različitim, cvijećem**

2 boda (po bod za svaki dio zadatka)